

Supervisión: Voces que colaboran para super(ar)visiones

Ainhoa Berasaluze Correa i Josefa Fombuena Valero (Coords.). València: Nau Llibres, 2024. 182 p.

Pablo García Magriñá¹

Per citar: García Magriñá, Pablo. (2025). [Ressenya del llibre *Supervisión: Voces que colaboran para super(ar) visiones*, d'Ainhoa Berasaluze Correa i Josefa Fombuena Valero (Coords.)]. *Revista de Treball Social*, 228, 211-213. <https://doi.org/10.32061/RTS2025.228.09>

Es tracta del tercer llibre generat en l'entorn del Postgrau de Supervisió en Contextos d'Acció Social de la Universitat del País Basc, que es troba en la seva tercera edició.

Aquest lliurament completa els dos anteriors, l'un (2022) dedicat a l'exposició teoricopràctica del model RAPS (Recerca Acció Participació Supervisió) i l'altre (2023), a recollir de manera extensa, col·laborativa i transdisciplinària interessants aportacions a la reflexió sobre la supervisió segons aquest model i a l'exercici del treball social en la complexa realitat del món actual.

El text que ens presenten ara les seves dues coordinadores recull els testimoniatges de vint treballadores socials que han cursat el postgrau esmentat. En els seus escrits, cadascuna explica l'experiència d'exposar en grup una situació que els generava alguna mena de malestar, dubte o inquietud; de ser acompanyada per les seves companyes i supervisores a reflexionar sobre aquesta a la llum del model RAPS i, finalment, els efectes positius d'aquesta vivència en la seva pràctica i en la seva persona.

El llibre està estructurat en cinc capítols. El primer és introductori: ens recorda els fonaments del model RAPS i contextualitza la publicació i el que hi trobarem. Els altres quatre agrupen els testimoniatges al voltant d'aquests eixos: com afecten els contextos i les organitzacions en la nostra praxi professional?; quines situacions viscudes en l'acció professional ens afecten personalment i professionalment?; de quina manera les relacions interpersonals afavoreixen o dificulten la nostra tasca professional?; quins principis ètics, fonaments o mètodes contribueixen o obstaculitzen la nostra pràctica? Cadascun d'aquests capítols inclou cinc testimoniatges relacionats amb el tema que els encapçala.

La publicació està prologada per la nostra companya Belén Navarro Llobregat i compta amb l'epíleg d'una altra de les nostres veus més sol-

1 Diplomata en Treball Social. Postgrau en Direcció i Gestió de Centres Geriàtrics i Sociosanitaris. Postgrau en Supervisió en Contextos d'Acció Social. pabloberria@gmail.com

vents, Teresa Zamanillo Peral. Les dues reforcen i enriqueixen el contingut amb els seus comentaris i reflexions.

Com a lector, al llibre trobo diversos valors a destacar. El primer té relació amb els dos llibres previs sobre el model RAPS, tots dos d'orientació més teòrica. Aquest tercer text els completa portant al primer pla les experiències directes de les i els professionals que han passat per un procés de supervisió en base a aquest model, els efectes positius que ha tingut en elles i les seves reflexions al voltant del que han viscut. Ens descobreixen com la teoria i el coneixement prenen cos i travessen els itineraris personals i professionals de les nostres vint companyes.

És de justícia també reconèixer la valentia dels qui, després de mostrar en viu la seva vulnerabilitat a les sessions de supervisió, han acceptat fer-ho de nou aportant el seu testimoni a aquesta publicació. Ens ensenyen que mostrar els nostres dubtes, preocupacions i inseguretats en el context segur i de confiança d'un grup de supervisió no ens posa en risc de ser jutjades o de perdre el nostre prestigi professional, i que exposar el nostre costat humà ens posa en contacte amb el costat humà de les nostres companyes i companys. En fer-ho veurem, com diu Belén Navarro, que "els malestars són similars" (p. 22) i que socialitzar-los és guaridor.

La reflexió estructurada, respectuosa i compartida en l'espai de supervisió ens obre alternatives per col·locar-nos de manera millor davant la incertesa; per reflexionar críticament sobre la implicació dels contextos i estructures en la nostra praxi; per cuidar-nos, per acompanyar bé i per créixer. Com diu una participant, "desembolicant la madeixa per tornar a teixir-la amb un altre enquadrament més amable amb mi mateixa, més flexible amb els meus principis, més comprensiu amb la institució, més enfortidor amb la comunitat" (p. 62). I com expressa una altra treballadora social que ofereix el seu testimoni, citant a Teresa Aragonés, per fer possible que les professionals "retrobin el plaer en la tasca que fan" (p. 68).

Serà difícil no connectar amb moltes de les situacions supervisades per les treballadores socials del llibre, perquè són les que la gran majoria experimentem en la nostra tasca diària: com manejar la discordança entre els mandats institucionals i la nostra concepció del treball social sense perdre la identitat; la tendència a la burocratització, l'assistencialisme i l'atenció centrada en el recurs; les dificultats amb direccions de servei inadequades; com ens col·loquem quan assumim llocs de coordinació i de comandament des del treball social; recuperar el treball comunitari; els límits de la responsabilitat professional vs. la hiperresponsabilitat; la necessitat de superar la queixa i convertir-la en acció; compartir el malestar com a forma de cura mútua; els sentiments personals com a condicionants de les nostres relacions de suport i de col·laboració; com afrontar les càrregues emocionals derivades del treball amb el patiment humà en contextos complexos; la contenció com a element clau de la intervenció; treballar amb l'equip/institució possible sense frustrar-se perquè no sigui l'ideal; aturar-se i crear espais per compartir i reflexionar amb unes altres i amb uns altres; el canvi comença en mi...

Qui tregui el cap per aquest llibre trobarà vint relats connectats amb aquestes qüestions i les reflexions de les seves protagonistes després de viure una experiència de supervisió grupal amb el model RAPS.

Les seves conclusions reforcen la necessitat d'impulsar la supervisió com via d'autocura i millora de l'exercici professional, i que estigui integrada en els nostres contextos de treball. També ens animen a fer-ne un bon ús.